

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 23. septembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 111.

Pomemben govor predsednika vlade o jugoslovenstvu.

Ugasnili so verski in plemenski prepiri. — Konec je neprestanih kriz — državnih in režimskih.

Tekom triumfalnega poseta v Zagrebu, je priredil predsednik vlade v ponedeljek zvečer v hotelu »Esplanad« banket, katerega se je udeležilo okrog 200 oseb. Pri banketu je predsednik vlade nazdravil Nj. Vel. kralju, nato pa imel globok, programatičen govor, med drugim je dejal:

»Dolgotrajne borbe, ki so jih Srbi in Hrvati vodili v preteklosti ramo ob ramo za obrambo svoje neodvisnosti, svojega imena, svoje nacionalne časti in svetlih narodnih tradicij, so ustvarile nerazdružne vezi ter čustva nacionalne solidarnosti Srbov in Hrvatov, dveh bratskih plemen neločljivega jugoslovenskega naroda. Kot središče hrvatskega dela našega naroda je postal Zagreb velik baš s tem, da je nositelj in apostol velike jugoslovenske misli. V osvobodilnih dneh leta 1918. je z močnim zamahom in zanosom svoje jugoslovenske duše aktivno prispeval in živo sodeloval z ostalimi brati pri ustanovitvi naše narodne države.

Zagreb se je pokazal ravno tako velikega, ko je po uvedbi režima z dne 6. januarja med prvimi doumel pobude in prizadevanja Nj. Vel. kralja in preko svojih uglednih predstavnikov tu in v Beogradu odkrito kot prvi izrekel svoje zadovoljstvo s tem velikim podvigom. Zagreb je med prvimi v Ljubljeno in priznanjem pozdravil pomembno in modro dejanje Nj. Vel. z dne 3. oktobra 1929 in s tem tolmačil pravo razpoloženje in čustva vsega hrvatskega dela našega naroda kot resnični propovednik in tolmač jugoslovenske misli svetlih duhov Gaja, Jelačića in Strossmayerja.

Ime naše kraljevine, Jugoslavija, kot sinteza enotnega čustvovanja in popolne nacionalne solidarnosti in narodnega edinstva, je navdušeno odjeknilo v vseh rodoljubnih sreih našega naroda.

Jugoslavija ne pomeni samo narodnega in državnega edinstva, ni le popolna duhovna in nacionalna solidarnost Srbov, Hrvatov in Slovencev, marveč pomeni i popolno harmonijo in sklad interesov tako celote kakor posameznikov. Ona pomeni popolno enakost in popolno ravnopravnost vseh državljani in vseh krajev, ki so vsi naši, vsi nam enako dragi.

Ime Jugoslavija ne pomeni negacije naših plemenskih imen, ne hrvatskega, ne srbskega, ne slovenskega. Kajti v resnici so bili najboljši in največji Jugoslovenci v preteklosti najboljši Hrvati, Srbi in Slovenci. Ravno tako naj spoštovanje naših svetlih nacionalnih in plemenskih tradicij vsikdar podpira razvijanje in krepitev nacionalne sinteze in edinstva.

Tako pojmovanje jugoslovenstva kot narodne in državne misli, je najzanesljivejša osnova okrepitve in napredka vseh nas Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Gospodje! Dve pomembni dejanji, manifest z dne 6. januarja 1929 in zakon z dne 3. oktobra 1929 vsebujejo smernice našega bodočega dela ter zdrave preporodne pravice našega narodnega in državnega življenja ter obelježeta naše državno ustrojstvo. Kraljevska vlada je v svoji deklaraciji z dne 4. julija 1930 obrazložila svoje stališče napram vsem važnim vprašanjem v zvezi z novim redom. Načela teh zgodovinskih ukrepov so nepremakljiva in

pomenijo trajne direktive za naše delo ter ostanejo prava vera nas vseh. S temi pravci bomo ustvarili lepšo in srečnejšo prihodnost našega naroda in domovine.

Že doslej so se pokazali vidni uspehi takega dela. Konec je nedavnih nemilih trenj, ki so bila posledica nezdravega in nesodobnega strankarskega življenja in ki so uničevala vse zdrave, konstruktivne sile našega naroda. Konec je neprestanih kriz, državnih in režimskih. Ugasnili so verski in plemenski prepiri, konec je nestrpnosti. Mesto nesporazumov in nesoglasij iz prošlosti je zavladal duh zbliževanja in zaupanja. Mesto strankarskih preprirov imamo bratsko ljubezen in slogu. Vsakemu je odkazano njegovo mesto in je opozorjen na svojo dolžnost, a naše prebivalstvo, ki so ga mamile strankarsko-politične borbe in ki je pogostokrat pod vplivom raznih prevar zahajalo na stranpota, se posveča mirnemu, pozitivnemu, stvariteljskemu delu. Obča gospodarska kriza, ki od nje trpi ves svet, se je s premišljenim in odločnim delom znatno ublažila. Gospodarski položaj našega naroda in finančne razmere naše države so se popravile. Pri izvajanju svojih plemenitih nalog pa hoče kraljevska vlada vztrajati brez kompromisa in neodstopno.

PLENARNA SEJA ZBORNICE ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO se vrši v četrtek, dne 25. septembra 1930 ob pol 9. uri dopoldne v zbornišni dvorani.

Dnevni red:

1. Naznanila in poročila zbornišnega predsednika.
2. Poročilo računskih pregledovalcev o zbornišnem računskem zaključku za leto 1929.
3. Pritožba proti dokladi.
4. Aktualna prometna vprašanja.
5. Reforma davka na poslovni promet.
6. Predlogi za unifikacijo čekovnega prava.
7. Poročila o predlogu za znižanje tarife za poštne čekovni promet.
8. Poročilo o delovanju zbornišnega Zavoda za pospeševanje obrta.
9. Uprava zbornišnega Zavoda za pospeševanje obrta.

MOST KLENAK-SABAC.

Dela na tem mostu čez Savo bodo v najkrajšem času dokončana. Most je med največjimi v Jugoslaviji; dolg je 680 metrov, počiva pa na štirih rečnih in dveh obrečnih slebrih s štirimi odprlinami po 125 m in s srednjo odprlino 180 m. Širina znaša 6 metrov. Po sredi mosta gre železniški tir, ob straneh so pola za vozove, avtomobile in pešce. Tudi ob največji vodi bodo mogle voziti pod mostom največje ladje. Konštrukcija je bila dobavljena na reparacijski račun. Teža mosta znaša 6 milj. 100.427 kg, vsa zgradba po stane 130 milijonov Din. Most je bil zgrajen celih sedem mesecev prej kot je bil stavljen podjetniku skrajni rok. Za Mačvo, tako zelo bogato, in sploh za vso tamošnjo okolico bo most izrednega pomena.

Konferenca o davku na poslovni promet.

Kakor smo poročali, se je vršila dne 12. septembra t. l. v ministrstvu financ konferenca s predstavniki gospodarskih zbornic in gospodarskih organizacij o davku na poslovni promet, katerega se namerava počenši z dnem 1. januarja 1931 preurediti po avstrijskem vzorcu v smeri pavšalacije faz. Konferenca je imela izrečno samo informativen značaj. Finančna uprava pri preureditvi davka reflektira na sodelovanje gospodarskih krogov in je na konferenci obseg tega sodelovanja detajlno pretolmačila. Po zamisli ministrstva financ naj bi gospodarske korporacije stavile konkretne predloge, na katere vrste blaga naj se davek pobira potom pavšalacije faz in koliko naj v teh primerih znaša skupni davek. Za sestavo teh predlogov je določen rok 6 tednov. Čim dobijo ti predlogi po zaslišanju interesentov konkretno obliko, bomo o njih obsegu izčrpnjeje poročali.

CESTNE GRADBE V JUGOSLAVIJI.

Program ministrstva za javna dela glede izgradbe jugoslovenskega cestnega omrežja obsega dva dela: najprevo zgradba novih cest, potem pa moderniziranje že obstoječih cest. Nekalere najvažnejših prometnih cest bodo pa modernizirane že v okviru prvega dela obsežnega programa. Med novimi cestami omenimo Beograd—Novi Sad, Skopje — Djerdjelijski, Prilep — Debar, Novi Sad—Vel. Bečkerek, Foča—Trebinje; med moderniziranimi Beograd—Lazarevac, Kotor—Ulcinj, Novi Sad—Subotica. Gradbo in moderniziranje cest bodo oddali podjetjem, ki bodo delo ikrali financirala. Ponudbe sprejema ministrstvo za javna dela do 15. oktobra t. l.

V programu niso ceste, s katerih gradbo ozir. modernizacijo so že pričeli.

PADAJOČI INDEKS VELETRŽNIH CEN.

Narodna banka je izračunila za avgust sledeče indekse: Rastlinski produkti 93.9, živalski produkti 96.7, mineralni produkti 88.6, industrijski produkti 79.7, skupni indeks 87.7. Indeks za rastlinske produkte je padel od julija na avgust za tri točke. Padle so cene za kopoljo in slivno čežano, zboljšale so se pa cene pšenice, ječmena, fižola (bobal) in sena. Indeks živalskih produktov je padel za eno točko. Zelo padajo padajo cene ovac, padle so cene zaklane perutnine, kozin in jagnjetin (kožl).

IZVOZ GROZDJA.

Izšle so nove določbe, ki se tičejo zlasti snažnosti pri ovojini itd. Zelo se mora paziti, da je odstranjeno vse lislje, koreninje itd. Neredno odpremljeno grozdje more biti predmet marsikakšne omejitve in prepovedi. Izvoz svežega zavitega grozdja čez Št. lji na Dunaj, v Prago, Brno, Karlove Vare, v Nemčijo in Poljsko uživa znizano vozino, ki velja od 10. l. m. dalje. Podrobnosti se izvedo zadevnih železniških postajah.

CENJENI IN FAKTIČNI IZVOZ JUGOSLAVIJE.

Lani so cenili izvoz Jugoslavije za čas od 1. septembra 1929 do 31. avgusta 1930 na 8697.5 milijonov dinarjev, znašal je pa 7800 mil. dinarjev. Letos je cenjen izvoz za dobo od 1. septembra 1930 do 31. avgusta 1931 na 7040 milijonov dinarjev, in sicer: žito 970 milijonov, sadje in sadni produkti 646.75 industrijske rastline in podobno 410, drugo 335 milijonov.

Zavarovanje zasebnih nameščencev v Avstriji.

Do 1. januarja 1927 je bilo socialno zavarovanje privatnih nameščencev v Avstriji zelo razcepljeno. Z zakonom o zavarovanju nameščencev so bile vse panoge zavarovanja (tako bolniško, brezposelno in nezgodno zavarovanje) združene v »Zavarovanje nameščencev«, torej ločeno od delavskega zavarovanja.

Kot nosilci novega zavarovanja nameščencev fungirajo po 1. juliju 1927 takozvane »Zavarovalne blagajne« za nameščence. V vsaki zvezni deželi se nahaja ena taka blagajna, na Dunaju so pa tri; poleg tega obstoje posebni zavarovalni zavodi za novinarje, poljedelce, šumarje in za farmacevte.

Vsi ti zavodi so osnovani na načelu samouprave, to se pravi, da zavodov ne upravlja oblast, ampak sami zavarovanci.

Najvažnejši organi samouprave so: glavna skupščina, ki obstoji iz 64 delegatov-zavarovancev in 16 delegatov delodajalcev, dalje načelstvo, ki ga sestavlja 16 zastopnikov zavarovancev in 4 zastopniki delodajalcev. Delegati v glavno skupščino volijo zavarovanci in njih delodajalci tajno in direktno. Glavna skupščina izbere nato iz svoje srede načelstvo.

Zakon o zavarovanju nameščencev vsebuje tudi določbo, po kateri lahko v skupini delojemalcev (zavarovancev) volitev delegatov v glavno skupščino izostane, ako stavi sekcija nameščencev pri pristojni delavski zbornici volilni predlog, katerega podpišejo vsi člani zbornice. V vseh zveznih deželah so se interesi poslužili te zakonske določbe. Edino na Štajerskem je članica delavske zbornice gospa Seidl odrekla podpis, da bi tako izsilila volitve. Uspeh ji je dal prav, kajti če bi se ne vršile volitve, bi imela svobodna (marksistična) udruženja že v naprej zasigurano večino v zavarovalni blagajni. Pri skupnem volilnem predlogu bi namreč ostalo prejšnje razmerje isto. Izvedba teh volitev pa je pokazala, da se je razmerje moči posameznih udruženj po volitvah v delavsko zbornico leta 1926 znatno spremenilo, predvsem radi tega, ker se je med tem časom ustanovilo takozvano neodvisno udruženje, v katero je vstopilo veliko število namščencev.

Tako se je zgodilo, da od 64 delegatov odpade 34 na antimarksiste.

TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO IN POLJSKO.

V prvi letošnji polovici je trgovina med Jugoslavijo in Poljsko padla v obeh smereh. Izvoz iz Jugoslavije v Poljsko je padel od 3.9 na 2.7 mil. zlotov, izvoz iz Poljske v Jugoslavijo od 11.5 na 10.6 milijonov. Za Jugoslavijo obstoječa pasivnost je torej nekoliko narasla, od 7.6 na 7.9 mil. zlotov. Čudno je, da kupuje Poljska pri svoji veliki tobačni potrebi le prav neznatne množine tobaka v Jugoslaviji in še teh ne redno.

TOBACNA TOVARNA V NIŠU.

Nova tobačna tovarna v Nišu je bila blagoslovljena 15. t. m. Zgrajena je na površini 9 hektarov in obsega 22 stavbnih objektov. Z gradbo so pričeli leta 1924. Številno v tovarni zaposlenih delavcev je 900. Vsak dan producira tovarna 15.000 kg tobaka vseh vrst in ga bo mogla po vstavi novih strojev producirati pozneje 18.000 kg.

Kaj je Banka za mednarodna plačila in katere naloge ima vršiti.

V četrtek dne 18. t. m. je sprejel v dvorani Narodne banke generalni direktor Banke za mednarodna plačila ali reparacijske banke Pierre Quesnay predstavnik jugoslovenskega tiska ter jim dal naslednjo izjavo o nalogah Banke za mednarodno plačila in njenih zvezah z emisijskimi bankami cellega sveta:

»Banka za mednarodna plačila je bila ustanovljena na podlagi Youngovega načrta v svrhu, da vojnim dolgovom vzame politično obeležje in da se ob priliki prenosa devize čim koristneje pretvori v druge ter izvrši prenos kapitala iz enega gospodarstva v drugo. Zaradi tega ni treba banke smatrati izključno za reparacijsko banko, ker ima nalogo, da prenaša kapital iz enega področja v drugo, in da te prenose vrši na najrentabilnejši način; vrh tega moramo banko smatrati kot nekako centralo vseh emisijskih bank na svetu, od katerih ima vsaka na svojem področju dolžnost, dvigniti vrednost denarja. Najvažnejše, reparacijsko vprašanje, obstoja v tem, kako prenašati kapital, ki pripada več bankovnim področjem. Banka za mednarodna plačila ima pri tem dolžnost, da uredi kliring v svrhu prenosa kapitala posebno pri plačevanju medsebojnih vojnih dolgov, kakor tudi, da se uvede kliring pri ostalih poslih z devizami, tako da sprejme banka vlogo upnika, preko katerega se bodo plačevale anuitete mednarodnih posojil, pri čemer je potrebno, da se devize pretvarjajo v druge zaradi plačevanja upnikom na raznih krajih in raznih tržiščih.

Ker bo banka tako vršila nalogo prenašanja kapitala, bo posebno tesno sodelovala s posrednimi emisijskimi bankami, s katerimi je stopila v stvarne zveze. Zaradi tega zdaj konferiram z guvernerjem naše Narodne banke, kakor sem konferiral v Curihu, v Pragi, na Dunaju, v Stockholmu in Helsingforsu z voditelji tamkajšnjih narodnih bank. Ne gre sa-

mo za to, da se ustvari čim večje sodelovanje med emisijskimi bankami, temveč tudi za to, da bi se med posrednimi državami zaključili sporazumi o reeskontu menic, kar bi povišalo stabilnost in varnost stabiliziranih valut. Razen tega se dela na organizaciji celokupnega kapitala pri prenosu iz ene valute v drugo in na zmanjšanju rizika.

Po tromesečnem obstoju je Banka za mednarodna plačila poleg svojega kapitala sprejele tudi depozite posrednih vlad in velikih bank, tako da lahko plasira na razna tržišča tudi večje zneske. Depoziti znašajo 1-6 milijarde švicarskih frankov. Banka za mednarodna plačila more zaenkrat ta kapital deponirati samo na krajši čas, toda ker se bo z boljšo organizacijo mednarodnega kredita povišalo zaupanje v mednarodno finančno tržišče, bo dana tudi možnost, da se kapital investira na daljše roke.

Banka za mednarodna plačila s tem dela ne samo na zmanjšanju razlike obrestne mere med posrednimi tržišči, temveč zmanjšuje tudi razliko, ki obstoja danes med kratkoročnim in dolgoročnim denarjem, vprašanje, ki je najvažnejše za razvoj držav, kakršna je Jugoslavija.

Osnovana, da ustvari organ za plačila reparacij in vojnih dolgov, predstavlja Banka za mednarodna plačila tudi organ za ureditev denarnega tržišča na ta način, da konsolidira stanje različnih držav, da preveri možnost kredita in najde način, da se poveča zaupanje v stabilnost valute in varnost placementa kapitala med posredne panoge gospodarstva, s čimer jača stabilnost in tako dela na zaščiti miru in povečanju blagostanja na svetu.

Po tej izjavi je ostal gosp. Pierre Quesnay še celo uro v razgovoru z novinarji. Naglasil je z obudovanjem veliki razvoj kraljevine Jugoslavije in to posebno v zadnjih dveh letih.

* * *

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitbe i. t. d. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko uprego kot tudi s tremi najmodernejšimi tovornimi avtomobili po 2, 3 in 7 ton nosilnosti prevzema

Špedicija Turk, Ljubljana

Masarykova cesta štev. 9. — Telefon interurban štev. 2157

TRG JAJEC.

Eksportna zadruga jajec v Št. Juriju ob juž. žel. poroča:

Dovoz je zmeraj manjši, povpraševanje raste, rapidno gibanje navzgor se je nadaljevalo. Lanske septembarske cene so že prekoračene. Nakupna cena je bila zvišana na Din 1-25. Verjetno pa je, da bo hausse kmalu končana, ker se pri sedanjem hladnejšem vremenu posega že po konzervah. Ker zahtevajo števlni lanskil vložniki letos oferte hladnega blaga, se more sklepati, da se je letos vendarle veliko manj hladilo kot v preteklem letu. Letošnja zimska kampanja za eksport jajec najbrž ne bo neugodna.

ZANIMANJE INOZEMSTVA ZA JUGOSLOVANSKE IZVOZNE PREDMETE.

V Marseille zelo povprašujejo po naših slivah, svežih in posušenih. Trajno živahni so nakupi jugoslovenskih prašičev za Bordeaux, kjer jih zakoljejo za transport po južni Franciji. Neka hollandska tvrdka se zanima pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine za ološke opanke. Več poljskih veletrgov je vprašalo za lanin v dvojnih vrečah s 70 odstotki ekstrakta.

Ljubljanska borza

Tečaj 22. septembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZA:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-765
Berlin 1 M	13-4425	13-4725
Bruselj 1 belg.	—	7-8752
Budimpešta 1 pengő	—	9-8878
Gurib 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šilling	—	7-9727
London 1 funt	274-07	274-87
Newyork 1 dolar	56-265	56-465
Paris 100 fr.	—	221-88
Praga 100 kron	167-17	167-97
Tret 100 lir	294-50	296-50

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!

KONKURZI

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je objavilo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi, predkonkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 11. do 20. septembra 1930.)*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Kopač Anton, Stara vas, p. Žiri, »Lesna industrija in parna žaga« d. z o. z., Žiri.

Zetska banovina: Popović Jovan, Cetinje.

Dunavska banovina: Djordjević C. braća, Požarevac.

Vardarska banovina: Stanković Milan, Donj. Brijanje, Živanović Ljubomir adv., Skoplje.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Kollenz Josip, Ptuj.

Savska banovina: Deutlbaum Hugo, Vinkovci.

Dunavska banovina: Pučka banka, Bela Crkva, Feher Ladislav, Velika Kikinda.

Vardarska banovina: Lazarević Konstantin, Kukurečan, Mihajlović Hadži i Vasiljević, Skoplje.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**)

Dravska banovina: Bule Anton, Mokronog, Dasch Herbert, Ptuj, Lutar Josip, Dolnja Lendava.

Savska banovina: Andrijević Mirko, Morović, Drvar Barica, Barina, Korać Milko A., Požega.

Primorska banovina: Barić Ivo M., Split, Cvitanec udov. Anka, Split, Džurkarić Nikica pok. ostavština, Omiš.

Drinska banovina: Novaković Aleksander, Obrenovac, Virić Stevan, Užice.

Dunavska banovina: Ilić Stojan, M. Ivanča, Stepanović Blagoje, Mali Požarevac, Živković Radomir, Kragujevac.

Moravska banovina: Gjuričić Radoje, Subotica, Marković T. Randjel, Niš, Pešić Nikola, Osanica, Tatić Dragoslav, Gareovina, Živkojić Rajo, Vrbovac.

Vardarska banovina: Atević Mile, Skoplje, Djordjević braća, Skoplje, Ezre Mike, Skoplje, Miladinović Ljuba, Strumica, Milosavljević V. Lazar, Oreovica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Janković Janko, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:**)

Savska banovina: Pollak Franjo, Pakrac, Turkal Milan, Josipdol.

*) Ostali podatki n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

**) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

LIKVIDACIJA TERJATEV PROTI BIVŠI POŠTNI HRANILNICI NA DUNAJU.

Uprava Poštne hranilnice kraljevine Jugoslavije obvešča interese, da je vprašanje likvidacije terjatev proti bivši Poštni hranilnici na Dunaju sicer že definitivno rešeno, vendar pa je za izplačilo terjatev naših državljanov potrebna še realizacija cedirane terjatve bivše Poštne hranilnice na Dunaju proti bivšim poštnim upravam na teritoriju Avstro-Ogrske in valorizacije titrov avstrijskih predvojnih rent. Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije se je glede navedene terjatve obrnila na ministrstvo za gradbo in upa, da bo terjatev v najkrajšem času refundirana. Glede valorizacije navedenih titrov pa je ministrstvo financ odgovorilo Poštni hranilnici kraljevine Jugoslavije, da je na tem, da prične z organizacijo izplačilne službe teh titrov in da bo to delo v kratkem dovršeno. Šele, ko bo oboje rešeno, so bo moglo začeti izplačevanje prijavljenih terjatev po ključu, ki se bo določil na podlagi prejetega kritja.

Po svetu

Razstava sadja je bila odprta dne 21. t. m. v Toplici (Srbija). Tamošnja okolica je posebno bogata na jabolkih.

Izvoz sadja iz Jugoslavije narašča zmeraj bolj. V Pločniku in Kuršumlji na primer je bilo pred tednom dni pripravljenih za izvoz 200 vagonov prva jabolka in 60 vagonov prvovrstnih sliv, v okolici Knjaževca pa 500 ton orehov izborne kvalitete, 1 kg po 3 do 4 Din.

Zakonski načrt o monopolu itd. tobaka je izgotovljen. — Tiče se monopola, prodaje in izvoza tobaka. Odsedki o monopolu soli, vžigalic in znamk bodo sledili.

Jugoslavija, Ogrska, Rumunija, Bolgarija itd. so se obrnile na Banko za mednarodna plačila glede financiranja letošnje letine. Kakor vse kaže, se bodo kreditne operacije izvršile.

Bata bo v svojih obratih vpeljal petdnevni teden, in sicer so priprave že tako napredovale, da mislijo na vpeljanje že s 13. oktobrom. (Glej članek.)

Mednarodni kartel tračnic je pustil cene svojih izdelkov neizpremenjene.

Jekleni industriji v U. S. A. se v zadnjem času nekoliko bolje godi in je menda globinska točka depresije že prekoračena.

Za 240 milijonov jenov zlata je eksportirala Japonska v prvih osmih letošnjih mesecih. Večina izvoza je šla v U. S. A.

Francoska zveza pločevine je sklenila znižati v bližnjem času cene na domačem trgu v svrhu omejitve vedno močnejše inozemske konkurence.

Sindikati za prodajo pločevinastih izdelkov hočejo ustanoviti v Nemčiji. Podrobnosti o pogajanjih itd. pa še niso znane.

Ceno bakra je mednarodni kartel znižal na 11-05 cents, da dobi novih prodajnih možnosti.

Najvišja zaščitnocarinska tarifa v zgodovini Kanade je stopila te dni v veljavo. Tiče se uvoza vseh produkcijskih panog, bodisi iz Evrope kot iz U. S. A. ali od koderkoli.

Eksportne cene železa v Nemčiji so zopet padle. Pritisk prihaja zopet iz Belgije.

American Bemberg Co. je prodala v prvi letošnji polovici za 40 odstotkov več kot v istih mesecih lanskega leta. Cena finega prediva je bila znatno znižana.

Za pospeševanje izvoza iz Italije je vlada menično kolektivno za nekatere vrste menic zelo znižala.

Število brezposelnih v Angliji znaša po zadnjem izkazu 2.140.000.

Ford bo v Franciji v bodoče avtomobile popolnoma fabriciral in ne samo sestavljal. Zvišanje ameriške carine sili ameriško industrijo, da v Evropi producira; kajti tudi Evropa bo morala sedaj tarife zvišati.

Proračun Francije za leto 1931-32 je predviden s 50.100 milijoni frankov.

Seznam importerjev žita in kornuza v Marseille se dobi pri trgovskih in obrtnih zbornicah.

Lloyds Register bo osnoval v Splitu ekspozituro za Jugoslavijo; tako poroča splitska TOI.

Mednarodna razstava usnja je bila odprta 18. t. m. v Berlinu. Med drugim se posvetujejo v Berlinu o ustanovitvi mednarodne borze usnja ter o pospeševanju izvoza usnja v prekomorske dežele.

V Temešvaru (Rumunija) hoče zgraditi Ford lastno avtomobilno tovarno, ki bo služila potrebam balkanske klientele.

Elektrifikacija železnice v Avstriji bo razširjena po poročilih »N. Fr. Pr.« tudi na ca 250 km dolgo progo Dunaj—Gradec.

Izvoz U. S. A. v prvih osmih mesecih je padel za 20 odstotkov proti istim lanskim mesecem, uvoz samo za 5 odstotkov; iz tega je razvidno, da se je nakupna moč Amerike bolj držala kot ona drugih držav.

Hranilne vloge v Avstriji pri bankah in drugih denarnih zavodih so v avgustu narasle na 1838 milijonov šilingov; skoraj pet šestin vseh vlog pa pride na Dunaj.

Odmera zgradarine za 1. 1931.

Za vsako zgradbo, ki je zavezana zgradarini (davku na dohodek od zgradb), je vložiti davčno prijavo v času od 1. do 31. oktobra 1930.

Davčno prijavo je vložiti za vsaki objekt, ki je v katastru posebej popisani, če tudi ima dve hišni številki. Za več objektov se vložijo le tedaj ena sama davčna prijava, ako so vsi objekti označeni samo z eno hišno številko in so popisani skupno v enem samem katastrskem listu.

Davčne prijave je vložiti tudi za one zgradbe, ki uživajo začasno davčno prošlost.

Davčno prijavo izpolni in vloži: 1. dejanski posestnik in če je več posestnikov, vsi skupaj; 2. za zadruge starešina; 3. za pravne osebe vloži davčno prijavo njihov predstavnik odnosno zastopnik, za mladoletne pa njihovi roditelji odnosno varuhi; in 4. za mase njihovi zaslopniki.

Davčno prijavo vloži lahko tudi pooblaščenec, mora pa v tem primeru prijavi priložiti pooblastilo. Prijavo je izpolniti v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu. V davčno prijavo je vsakega najemnika vpisati pod posebno tekočo številko. Zelo važno je, da se ločno izpolnijo razpredelki o dohodkih, ki so za ugotovitev davčne osnove merodajni, kakor tudi podalki o številu in vrsti prostorov, ki jih izkoriščajo posamezni najemniki. Točna izpolnitev teh razpredelkov je pa tudi v interesu davčnega zavezanca samega, ker se le na ta način reši nadaljnega zaslišanja in izpraševanja kakor tudi eventualnih kazenskih posledic.

Davčni zavezanci morajo v davčno prijavo vpisati odnosno v davčni prijavi napovedati znesek letne kosmate najemnine, in sicer po stanju ob času obziva za vložitev prijave.

Pod kosmato najemnino se razumeva vsaka odškodnina, ki jo učini in daje najemnik hišnemu posestniku za uporabljen zgradbo.

Kot odškodnina za uporabljanje zgradb se smatra: 1. najemnina v gotovini; 2. vrednost dajatev, storitev in ugodnosti, ki jih najemnik iz naslova najemnine vrši, daje ali dolguje hišnemu lastniku; 3. dajatev in naravi (hrana, vzdrževanje in slično); 4. stroški in popravila, ki jih je najemnik plačal sam ali založil za predelavo odnosno popravo zgradbe (stanovanja), če vsled tega plača sorazmerno nižjo najemnino; 5. namesto hišnega lastnika plačani davki, premije za zavarovanje itd.

Vrednost odškodnin iz točk 2. in 3. je pretvorili v denarno vrednost in to vpisali v davčno prijavo. Hišni lastniki, ki svojo zgradbo ali njen del sami uporabljajo, odnosno odstopajo drugim brezplačno v uporabo, morajo kot kosmato najemnino prijaviti znesek, ki bi ga mogli dobiti za zgradbo ali njen del, ako bi jo, odnosno ga oddali v najem. Na isti način je prijaviti kosmato najemnino za one zgradbe, odnosno dele zgradbe, ki v času vložitve davčne prijave niso bile oddane v najem, nego so stale neuporabljene.

Pri zgradbah, ki so oddane v najem (v zakup) skupno z vrtom ali zemljiščem v izmeri preko 500 m², se mora posebej napovedati najemnina, ki se plača za zgradbo, in posebej najemnina, ki se plača za vrt ali zemljišče. Prav tako se mora posebej navesti v prijavi najemnina za opremo, orodje in pravice, združeno z zgradbo in slično. Ako odškodnina za vrt in zemljišče v površini preko 50 m², za opremo, za orodje in slično ni s pogodbo posebej ugotovljena, mora se v opombo vpisati, v kakšnem razmerju in pogojena najemnina za zgradbo in stanovanje z najemnino za vrt, zemljišče, opremo in slično in kolikšna je površina vrta in zemljišča.

Pripomni se, da se smatrajo hodniki, prehodi in vhodi v hiši kakor tudi njihovi posamezni deli za pomožne prostore ter da se mora oddajanje prostorov v hodnikih, prehodih in vlohah v najem v davčni prijavi tudi napovedati. Pri zgradbah, ki se dajejo v najem (zakup) samo za čas sezone, se navede kot kosmata letna najemnina skupna najemnina, ki se je prejela za sezonsko dobo.

V opombi davčne prijave se mora vpisati, da-li ima davčni zavezanec še kakšno zgradbo in eventualno kje.

Razpredelki, v katerih se vpisuje število prostorov, se morajo na koncu vsaki posebej seštetiti in prav tako razpredelki, v katerih je vpisana letna najemnina. Izpolnjeno davčno prijavo podpiše najemnik v naznačenem razpredelku in po vrsti, kakor so navedena stanovanja (v najem dani obratni prostori). Najemnik ne sme podpisati davčne prijave prej, nego se v njo vpiše iznos najemnine, katero plačuje za zgradbo, stanovanje ali obratne prostore. Davčna prijava se mora vložiti osebno ali po pošti pri oni občini ali davčni upravi, na koje teritoriju se zgradba nahaja.

Kdor ne vloži davčne prijave v roku, določenem s tem pozivom, plača kot

kazen 3% od odmerjenega osnovnega davka, in ako davčne prijave ne vloži niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10% osnovnega davka. Ako se v davčni prijavi v namenu, da bi se izognilo plačilu davka, navedejo neresnične izjave ali ako se prijavi nižja najemnina (zakupnina), odnosno ako se zalaži objekt, zadenejo davčnega zavezanca posledice iz čl. 142 zakona o neposrednih davkih zaradi zatajbe. Ako najemnik (zakupnik) podpiše in potrdi neresnične izjave, se ga kaznuje po čl. 138 zakona o neposrednih davkih s 50 do 500 Din. Ako davčni zavezanec ne zna pisati, ali ne zna davčne prijave izpolniti, vložiti lahko pri pristojni občini ali davčni upravi ustmeno napoved na zapisnik, vendar morajo najemniki tudi take davčne prijave podpisati. Vložitelju davčne prijave se potrdi prejem.

Svetovna produkcija petroleja.

Skoro pol drugo milijardo — natančno 1.480 milijonov — sodov je znašala lanske leto svetovna produkcija petroleja. Kaj pomeni ta količina, nam je šele jasno, če pomislimo, da je od prvih začetkov moderne petrolejske industrije preteklo več kot 40 let (1857—1828) in da je v celoti dobila znašala celotna produkcija komaj približno enako vsoto: namreč 1.462.000.000 sodov. Dalje je treba pomisliti, da v 5 letih pred svetovno vojno ni produkcija bila mnogo večja (1.708.000.000 sodov) in da se je po letu 1923, ko je prvič svetovna letna produkcija petroleja radi katastrofalne nadprodukcije Kalifornije prekoračila milijardno mejo, produkcija skoro za polovico povečala. Toda treba je tudi pomisliti, da je vključ vsem poizkusom omejitve znašala produkcija v Združenih državah prvič več kot eno milijardo (sodov), in da se je svetovna produkcija leta 1929 v primeri z letom 1928 povečala kar za eno osmino.

Ako je vključ temu večina petrolejskih družb bolj ugodno zaključila kakor leta 1928, ni to pripisovati uvidevnosti vodilnih krogov te industrije, ampak predvsem presenetljivemu naraščanju potrebe posebno po bencinu. Ker pa pri vsem optimizmu, da se bo gospodarska

Dobava prodaja

Dobave. Strojni oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov krlač za ribanje. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). Direkcija drž. rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema ponudbe glede dobave naprave za lomljenje in drobljenje lignita. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe glede dobave svetilnih armatur in 900 kg žičnikov. Direkcija drž. rudnika Krka sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave strojnega in auto-olja ter glede dobave raznega pisarniškega materiala. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. septembra t. l. pri Dravski radionici v Ljubljani glede dobave desk; pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 400.000 kg olja. — Dne 4. oktobra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede dobave 51.200 kg portland-cementa, 3250 kg železnih nosilcev; pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu glede dobave raznega jekla. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled). — Dne 4., 7., 9. in 11. oktobra t. l. se bodo vršile pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalne licitacije glede dobave raznega lekarniškega materiala in kemikalij. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem slagališču). — Dne 4. oktobra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija glede dobave avtomobilnih šasij. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku). — Dne 4. oktobra se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustmena licitacija glede dobave 22.100 kg svinjske masle. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

kriza v Združenih državah dala srečno premagati, v letu 1930 ne moremo računati z večjim konsumom, je treba vprašanje ureditve svetovne produkcije slej ko prej rešiti. Seveda je treba tudi urediti vprašanje svetovne predelovalne industrije in doseči za ravnotežje med predelovanjem in konsumom.

To pomeni: regulacija produkcije mora dobiti svoje izpolnitve v regulaciji ostalih faz petrolejske industrije in k tej vertikalni organizaciji se mora pridružiti še horizontalna, geografična, to se pravi internacionalna organizacija. Začetki za to so brez dvoma že storjeni. Da se produkcija petroleja internacionalno uredi, so široki krogi ameriške industrije že opetovano zahtevali. Razprave o tem so se že vodile med ameriškimimi voditelji in med vodjo internationalnega petrolejskega koncerna »Royal Dutch Shell«, ki je bil spomladi lanskega leta v združenih državah. Pri tem gre seveda v prvi vrsti za Venezuelo, ki zavzema danes drugo mesto med državami, ki producirajo petrolej. Toda pri tem je bilo tudi govora o vprašanju prodaje, razpravljalo se je o cenah in jako verjetno tudi o prodajnih kvotah in razdelitvi prodajnih ozemelj. Da se je o tem zadnjem vprašanju, četudi brez uspeha, vendar sploh moglo razpravljati, je pripisati ustanovitvi izvoznega kartela ameriške petrolejske industrije, ki je bila po določilih Webb-Pomerene Act dovoljena, in za katero se je predvsem zavzel vodja Standard Oil Co. Tudi med Royal Dutch Shell in Anglo-Persian-Burmah-Oil skupino je bilo doseženo dalekosežno sodelovanje, ki je prišlo do izraza v ustanovitvi skupne prodajne organizacije za obširna ozemlja okrog sueškega kanala. Pogledimo si produkcijo petroleja še v posameznih državah.

Združene države dobavljajo še danes skoro 7 desetih celokupne svetovne produkcije petroleja in porabijo več kot tri četrtine vsega bencina, ki je danes glavni produkt industrije (372.000.000 sodov) proizvajajo Združene države same, med tem ko znaša svetovna produkcija 488.000.000 sodov. Toda Združene države izvažajo tudi 60 milijonov sodov petroleja in pokrijejo s tem več kot polovico ostale svetovne potrebe. Radi tega je vprašanje razdelitve prodajnih ozemelj za Ameriko neposredne važnosti. Obratno je znašal uvoz inozemskega surovega petroleja leta 1929 okroglo 78.920.000.000 sodov (79.770 milijonov leta 1928) med tem ko je uvoz rafinacijskih izdelkov porastel od 10.79 na 27.39 milijonov sodov. Te številke nam kažejo, da se je uvoz finalnih produktov povečal, kar pa zopet v mnogih krajih na vzhodu Združenih držav pritiska na cene. V teh krajih se vodi intenzivna borba za trg, na katerem vodi ofenzivo Royal Dutch Shell. Pritisk na cene finalnih produktov se izraža tudi pri cenah za surov petrolej in radi tega so — sicer brezuspešno — takozvani »neodvisni« uvedli akcijo za uvozno carino na petrolej in petrolejske produkte.

Radi najdbe novih petrolejskih vrelcev, ki se pa nahajajo v večjih globčinah, in ki se jih bo moglo eksploatirati samo z velikimi stroški je stopilo vprašanje petrolejskih rezerv za enkrat v ozadje.

Produkcija surovega petroleja v Združenih državah je znašala:

1913	248.4 milj. sodov
1919	378.4 milj. sodov
1920	442.9 milj. sodov
1921	472.2 milj. sodov
1922	557.5 milj. sodov
1923	732.4 milj. sodov
1924	713.9 milj. sodov
1925	763.7 milj. sodov
1926	770.9 milj. sodov
1927	901.1 milj. sodov
1928	901.5 milj. sodov
1929	1005.6 milj. sodov

Venezuela. Procentuelno ni leta 1929 produkcija petroleja v Venezueli v primeri z letom 1928 tako močno porastla, kakor če primerjamo leto 1928 z letom 1927. Vendar pa je povečanje produkcije v letu 1929 za 30.000.000 sodov zelo veliko. Delež ameriških družb, ki je bil leta 1928 prvič večji kakor delež Royal Dutch Shell je razmeroma še bolj narastel. Produkcija petroleja v Venezueli je znašala:

1930	— milj. sodov
1919	0.4 milj. sodov
1920	0.5 milj. sodov
1921	1.4 milj. sodov
1922	2.2 milj. sodov
1923	4.2 milj. sodov
1924	9.0 milj. sodov
1925	19.7 milj. sodov
1926	37.2 milj. sodov
1927	63.1 milj. sodov
1928	106.7 milj. sodov
1929	136.6 milj. sodov

Tretje mesto med producenti petroleja zavzema Rusija s 100 milijoni sodov letne produkcije. Stalno naraščanje produkcije, predelave, prodaje in posebno izvoza petroleja je v zadnjih letih opazati. V gospodarskem letu 1928-29 je produkcija 4 »trustov« Asneft, Grosneft, Embaneft in Kubčerneft znašala 13.5 milijonov ton proti 11.5 milj. ton leta 1927-28. Predelovalna industrija je dosegla 10.8 milj. ton proti 9.19 milijonov ton. Izvoz je znašal 4.6 milj. ton, domači konsum pa 7.8 milj. ton. Nova važna petrolejska polja so bila odkrita v Srednjem Uralu v okolici Perma. Tudi tukaj je tendenca za koncentracijo dovedla do interesantnih ukrepov; do sedaj samostojni »trusti« petrolejske industrije in sindikat nafte (trgovska organizacija) so se združili v skupno organizacijo nazvano Sojuzneft.

Produkcija surovega petroleja v Rusiji znaša:

1913	62.8 milj. sodov
1919	31.8 milj. sodov
1920	25.4 milj. sodov
1921	29.0 milj. sodov
1922	35.7 milj. sodov
1923	39.1 milj. sodov
1924	45.4 milj. sodov
1925	52.4 milj. sodov
1926	64.3 milj. sodov
1927	77.0 milj. sodov
1928	87.5 milj. sodov
1929	99.8 milj. sodov

Prodiranje ruskega petroleja na angleška tržišča je privedlo do vsekakor interesantnega mirovnega sklepa med ameriškimimi dobavitelji in Sovjeti, ki so si razdelili Anglijo, ki je nad vse važen odjemalec. Pri tem je Rusija po večini prodrla s svojimi zahtevami: Rusija je danes na angleškem trgu priznana kot faktor. Koalicija Royal Dutch Shell, Anglo-Persian Burman Oil in Anglo American Oil se je obvezala, da bo skozi 3 leta prevzela večje količine od Rusov, ne da bi Rusi pri tem priznali kakršnekoli odškodninske zahtevke. Od drugih važnejših držav, ki proizvajajo petrolej, nam je omeniti Mehiko. Produkcija petroleja je tudi lanske leto nekoliko nazadovala, toda je bila v zadnjem času precej stabilna. Močno naraščanje produkcije Mexican Eagle kaže, da je tudi pod novo zakonodajo mogoče delati, kar pa ameriške družbe tajijo. Te se trenutno jako trudijo proti nameravani delavski zakonodaji. Tudi tukaj imamo zaznamovati važen korak k koncentraciji: spojitve »Corona« z »Mexican Eagle«, s čemer je postala zadnja, poprej Lord Cowdrays družba, nositeljica mehiških interesov Royal Dutch Shell skupine. Produkcija petroleja v Mehiki je znašala:

1913	25.7 milj. sodov
1919	87.1 milj. sodov
1920	157.1 milj. sodov
1921	193.4 milj. sodov
1922	182.3 milj. sodov
1923	149.6 milj. sodov
1924	139.7 milj. sodov
1925	115.5 milj. sodov
1926	90.4 milj. sodov
1927	64.1 milj. sodov
1928	50.2 milj. sodov
1929	44.2 milj. sodov

Povečanje petrolejske produkcije v

Perziji je bilo malenkostno, ker je tudi uvoz petroleja v Veliko Britanijo znatno padel. (Leta 1929 je uvozila Perzija v Anglijo samo 27-11 milj. galonov, med tem ko je leta 1928 izvozila 37-19 milj. galonov.) Neki francoski študijski sindikat je ustanovil družbo, ki hoče preiskati petrolejska ležišča v Severni Perziji. K temu francosko-perzijskemu sodelovanju bo treba pritegniti tudi Ruse, kajti ti obvladajo danes vsa pota, po katerih lahko Perzija svoj petrolej prodaja. Tudi hočejo boljševiki koncesije v Perziji, ki so bile še pod carizmom pridobljene, opustiti samo pod pogojem, da se jih brez njihove odobritve ne bo dalje podeljevalo. Produkcija petroleja v Perziji je znašala:

1913	1-9 milj. sodov
1919	10-1 milj. sodov
1920	12-2 milj. sodov
1921	16-7 milj. sodov
1922	22-2 milj. sodov
1923	25-2 milj. sodov
1924	32-4 milj. sodov
1925	35-0 milj. sodov
1926	35-8 milj. sodov
1927	39-7 milj. sodov
1928	42-1 milj. sodov
1929	42-5 milj. sodov

Produkcija petroleja v Nizozemski Indiji se je, kar je malo znano, v zadnjih treh letih skoraj podvojila. To je po večini zasluga podjetnosti Royal Dutch Shell in nekoliko tudi »Nizozemske družbe kolonijalnega petroleja«. Nove koncesije so bile podeljene, podeljitev drugih se pa še pričakuje. Tudi Japonci bo v bližnji bodočnosti na Borneo začela delati, kajti neko japonsko podjetje si je pridobilo važne koncesije. Produkcija petroleja v Nizozemski Indiji je znašala:

1913	11-2 milj. sodov
1919	15-5 milj. sodov
1920	17-5 milj. sodov
1921	17-0 milj. sodov
1922	17-1 milj. sodov
1923	19-9 milj. sodov
1924	20-5 milj. sodov
1925	21-4 milj. sodov
1926	21-2 milj. sodov
1927	26-0 milj. sodov
1928	30-6 milj. sodov
1929	36-5 milj. sodov

Produkcija petroleja v Rumuniji je sedaj dvakrat tako velika kot leta 1925 in skoro trikrat toliko kot zadnje leto pred svetovno vojno. Leta 1913 je znašala produkcija petroleja 13-6 milijonov sodov, leta 1929 pa 34-6 milijonov sodov. Rumunski petrolej igra vedno važnejšo vlogo na tržiščih sosednjih držav. Ker pa zadene na močne konkurente, je položaj industrije v splošnem manj ugoden in to posebno radi tega, ker so bile lanske leto cene precej nizke radi poloma kartelov. Šele malo pred koncem leta je bil kartel obnovljen in cene so porastle. Vlada Maniu-ja je svojevoljno predrugačila Bratianov petrolejski zakon in sicer tako, da je bilo to vseh petrolejskim družbam, vendar pa ni mogla olajšati davčnega bremena, temveč ga je v nekaterih ozirih še povečala.

Od drugih držav, ki še pridejo v poštev za produkcijo petroleja, je omeniti Kolumbijo, dalje Peru, v katerih se je produkcija petroleja tudi nekoliko povečala in sicer je znašala leta 1929 v Kolumbiji 20-4 milijonov sodov in v Peru 13-9 milijonov sodov.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,

dne 15. septembra 1930.

Govedina: V mesnicah po meslu: I. vrste 22, II. 20 Din. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 16 do 18, III. 12 do 16, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 6 do 10, jeter 16 do 20, ledvic 18 do 24, možganov 20 do 25, loja 5 do 12 Din.

Telefina: 1 kg telečjega mesa I. 24 do 25, II. 20 do 25, jeter 25 do 30, pljuč 20 do 22 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 22 do 24, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledvic 25 do 30, glave 8 do 10, parkljev 6, slanina trebušne 18, slanina ribe in sala 22, slanina mešane 19, slanina na debelo 18, masli 24, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25 do 28, prekajenih parkljev 8 do 10, prekajene glave 10 do 12 jezika 30 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14 do 15, jagnjeline 18 do 20, kozličevine 25.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 10, II. 8 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih in debrecinskih 42, hrenovk in safalad 30 do 34, posebnih 34, lačenk 24, svežih kranjskih 25, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanina 24 Din.

Perutnina: Piščanec majhen 10 do 15, večji 16 do 25, kokoš 25 do 40, petelin 25 do 35, raca 25 do 35, domači zajec, manjši 8 do 12, večji 14 do 20 Din.

Ribe: 1 kg karpa 25 do 30, ščuke 30 do 35, postrvi 60, klina 20, mreže 15 do 20, pečenke 10 do 15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg sur. masla 35 do 40, čajnega masla 44 do 52, masla 40 do 44, bohinj, sira 30 do 32, sirčka 8 do 10, par jajc 1-50 do 2-25 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 18 do 22, novega 14 do 18, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček 4-50 do 5, 1 steklenica 5-50 Din.

Kruh: 1 kg belega 5, črnega in rženega 4-50 Din.

Sadije: 1 kg jabolok I. 8, II. 6 do 7, III. 4 do 5, luksuznih hrušk 14, hrušk I. 9, II. 7 do 8, III. 5 do 6, ena limona 0-75 do 1, 1 kg rožičev 8, fig 10, mandeljinov 48, luščenih orehov 48, češpelj 4 do 6, suhih hrušk 10 do 14, breskev 8 do 20, grozdja 6 do 10, brusnic 8 do 12 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80 do 84, Santos 52 do 54, Rio 36 do 40, pražene kave I. 100 do 110, II. 80 do 90, III. 66 do 70, kristal. belega sladkorja 12-50, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiz. olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, soli morske debele 2-50, soli drobne 2-75, celega popra 70, mlelega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg festenine I. 10, II. 9, 1 kg pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo 3-75 do 3-90, na drobno 4-50, št. 2

na deb. 350 do 370, na drobno 4-25, št. 4 na deb. 300 do 310, na drobno 4, št. 6 na deb. 280, na drobno 3-50, kaše 5 do 6, ješprenja 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 1-75 do 2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 9 do 4-50, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6 do 8, II. 6, ržene moke 4 Din.

Žito: 100 kg pšenice 220 do 230, rži 200 do 210, ječmena 190 do 200, ovsa 195 do 215, prosa 220 do 210, koruze 165 do 185, ajde 200 do 220, fižola ribničana 350, prepeličarja 410, 1 kg graha 8 do 10, leče 8 do 10 Din.

Kurivo: 1 tona premoga 460, 1 kub. meter trdih drv 160, mehkih 80, 100 kg sladkega sena 100, polsladkega 85, kislega 75, slame 60 do 70 Din.

Zelenjava: 1 kg glavne, štrunate solate, ajserice ali endivije 8 do 8, zelja zgodnjega 1 do 2, kislega 3-50 ohrova 1 do 2, kolerab 6 do 7, špinache 4 do 5, paradižnikov 2 do 4, kumar 1 do 1-50, 100 kumaric za vkisanje 10 do 12, 1 kg buč 1 do 1-50 graha v stročju 8 do 10, luščenega graha 12 do 16, fižola v stročju 1-50 do 6, 1 liter luščenega fižola 4 do 6, 1 kg čebule 1 do 1-50, česna 3 do 10, novega krompirja 1 do 1-50, kisle repe 2-50 do 3, korenja 2 do 4, peleršilja 3 do 4, zelenjave za juho 3 do 4, zelene paprike 4 do 6, malancan 6 do 8 dinarjev.

TRŽNE CENE V MARIBORU,

dne 15. septembra 1930.

Govedina: 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 14 do 16, III. 10 do 14, jezika svežega 20 do 25, vampov 7, pljuč 5 do 8, ledvic 18 do 20, možganov 18 do 20, parkljev 4 do 5, vimena 8 do 10, loja 2-50 do 10 Din.

Telefina: 1 kg teleline I. 25 do 35, II. 16 do 20, jeter 25, pljuč 20 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15 do 28, sala 22 do 24, črevne masti 12 do 14, pljuč -0 do 12, jeter 10 do 14, ledvic 20 do 25, glave 10 do 12, nog 8 do 10, slanina sveže 18 do 24, papricirane 25 do 30, prekajene 25 do 30, masti 22 do 26, prekajenega mesa 18 do 27, gnjati 30 do 40, prekajenih nog 8 do 10, prekajenega jezika 30 do 36, prekajene glave 10 do 12 Din.

Drobnica: 1 kg ovčjega mesa 12 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih 36 do 40, debrecinskih 30 do 32, brunšviških 18 do 25, pariških 28 do 32, posebnih 28 do 30, safalad 28 do 30, hrenovk 30 do 36, kranjskih 30 do 40, 1 kom. prekajenih 5 do 6, 1 kg mesenega sira 28 do 32, lačenk 22 do 28 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 10, II. 5 Din.

Kože: 1 kom. koniske kože 152 do 175, 1 kg goveje kože 11 do 12, telečje 20, svinjske 8 do 10, črnega usnja 65 do 95, podplavov 45 do 60 Din.

Perutnina: 1 piščanec majhen 12-50 do 20, večji 25 do 35, kokoš 30 do 45, raca 20 do 30, gos 50 do 80, puran 45 do 80, zajec domač, majhen 8 do 15, večji 20 do 30 Din.

Ribe: 1 kg morskih rib 16 do 28 Din.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 2 do 3, smetan 12 do 14, surovega masla 34 do 36, čajnega masla 40, ma-

sla kuhanega 44, ementalkega sira 80, polementalkega 40, trapisnega 18 do 30, grojskega 30 do 32, tilskega 29 do 32, parmezana 75 do 80, sirčka 3 do 6, 1 jajce 0-90 do 1-25 Din.

Pijače: 1 liter vina novega 16 do 20, starega 14 do 24, piva 9, 1 stekl. 1-50, 1 sodček piva (25 l) 150, 1 lit. žganja 36 do 48, ruma 54 do 56, sadjevca 4 do 5, 1 pokalica 1-50 do 2-50 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 5, črnega 4-20, 1 žemlja 0-50 Din.

Sadije: 1 kg jabolok I. 6, II. 4, III. 2-50, sliv 3 do 5, posušenih 10 do 12, breskev 6 do 10, hrušk I. 10, II. 8, III. 6, 1 limona 0-50 do 1-25, pomaranča 4 do 6, 1 kg rožičev 8 do 10, fig 8 do 10, mandeljinov 44 do 56, orehov 9 do 12, luščeni 44 do 56, rozin 14 do 28, maka 16.

Specerijsko blago: 1 kg kave I. 44 do 90, II. 42 do 70, pražene I. 60 do 90, II. 44 do 70, čaja 80 do 100, soli 2-75, popra celega 60 do 68, mlelega 60 do 74, cimeta 60 do 70, paprike 30 do 60, lestenin 7-50 do 12, marmelade 20 do 40, pekmeza 10 do 20, medu 16 do 20, sladkorja v prahu 13-50 do 14, kristalnega 12, v kockah 13-50 do 14, kvasa 34 do 40, škroba pšen. 12 do 20, riževga 16 do 25, riža 6 do 20, kisove kisline 39 do 50, kisa navadnega 2 do 12, vinskega 3 do 8, olja olivnega 16 do 18, bučnega 16 do 18, špirita denar. 11 do 18, mila 18 do 18, sode 2, ječmeneve kave 0 do 15, cikorie 17-24 Din.

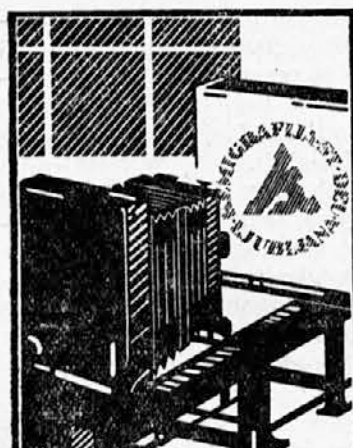
Žito: 1 kg pšenice 1-70 do 2-50, rži 1-40-2-50, ječmena 1-30-2-50, ovsa 1-70 do 2-50, koruze 1-70-2-50, prosa 1-50 do 3-, ajde 1-50-3-, fižola 2-50-4-20, graha 14-16, leče 12-17.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke 00 g 3-75-4-, 0 3-70-4, 1 3-60, 2 3- do 3-50, 4 3-25-3-65, 5 2-90-3-50, 6 2-50 do 3-, 7 1-70-2-25, ržene moke I. 3-10-3-75, II. 2-4, prosene kaše 3-50 do 3-60, ječmenčka 3-40-10, otrobov 1-1-75, koruzne moke 1-70-5-80, koruznega zdroba 2-70-3-50, pšeničnega zdroba 4-5, ajdove moke št. 1 3-50 do 6-, št. 2 3-20-6-, kaše 4-7.

Krma: 1 q sladkega sena 60-65, kislega sena 60-65, olave 64-70, ovse slame 45-50, pšenične slame 45 do 50, ržene slame 45-50.

Kurivo: m³ trdih drv 130-150, mehkih drv 90-110, 1 tona premoga trb. 410 do 450, velenjskega 240-280, 1 kg oglja 2, koka 0-75-1-, 1 lit. petroleja 7-, bencina 8-16, 1 kg karbida 7-8, 1 kg sveč 16-35.

Zelenjava: 1 kom. solate zgodnje 0-50 do 1-50, solate glavne 0-50-1-50, endivije 0-50-1-50, 1 kupček radiča 1-4, 1 glava zelja zgodnj. 1-4, poznega 1 do 4, ohrova 1-3, 1 kom. karfiola 2 do 6, 1 kupček špinache 1-, 1 kg paradižnikov 1-50, zelene paprike 1-, 1 kom. kumare 0-50-1-50, za ukisov. 1-, buč jedilnih 1-3, 1 kupček graha v stročju 1-, luščenega 8-, fižola v stročju 1-, 1 šopek peleršilja 0-25, 1 šopek zelene 0-25, zelenjave za juho 0-25, 1 kg čebule 1-50-3-, česna 16, 1 kom. pora 0-25, 1 kom. korenja vrtnega 0-25, navadnega 0-25, pese rdeče 1-, repe 0-10-0-25, kolarabe 0-25 do 0-50, 1 kg krompirja zgod. 0-75 do 1-50, poznega 0-75-1-50, hrena 16-18.

KLISJEJE

— IZDELUJE SOLIDNO —

VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —

KLISARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Veletrgovina

A. Šarabon

Ljubljana

priporoča

Specerijsko blago

raznoverstno žganje,
moko in deželne pri-
delke - Raznoverstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za diša-
ve z elektr. obratom

Ceniki na razpolago!

Račune, memorandum, cenike,
naročilnice v blokch s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne tiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!